

Data: 14.04.2023 r.

NFZ-DSOZ-SAOS.6611.4.2023

Znak sprawy: 2023.122910.KIKU

IK: 1276002

**Pan**  
**dr n. ekon. Adam Niedzielski**  
Adresat: **Minister Zdrowia**  
**Ministerstwo Zdrowia**  
**ul. Miodowa 15**  
**00-952 Warszawa**

**Informacja o sposobie wykorzystania środków z opłaty od napojów z dodatkiem cukrów kofeiny lub tauryny w 2022 roku**

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z dyspozycją zawartą w art. 12k ustawy o zdrowiu publicznym [1] przekazuję poniżej informacje dotyczące sposobu wydatkowania w 2022 r. środków finansowych, które wpłynęły do Narodowego Funduszu Zdrowia, dalej: NFZ z tytułu opłaty od napojów z dodatkiem cukrów kofeiny lub tauryny.

Przychody uzyskane w 2022 r. z tytułu opłat, o których mowa w art. 12a ust. 1 i art. 12i ust. 1 ustawy o zdrowiu publicznym [1] wyniosły 1 597 889 663,12 zł.

**1. Refundacja produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy**

W 2022r. wydatkowano kwotę wysokości 1 200 105 262,41 zł na refundację produktów leczniczych stosowanych w leczeniu cukrzycy oraz kwotę 494 617 896,08 zł na paski do mierzenia glukozy w krwi. Kwoty te dotyczą zarówno pacjentów z cukrzycą typu I jak i z cukrzycą typu II. Ponadto wydatkowana została kwota 2 495 070,75 zł na refundację igieł do penów insulinowych.

## 2. Realizacja KOS-BAR

W 2022 r. na mocy Rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR [2] do programu pilotażowego zostało włączonych 5 nowych realizatorów pilotażu, 4 nowo włączonych realizatorów podpisało umowy z mocą obowiązywania od września 2022 r. a jeden realizator z mocą obowiązywania umowy od stycznia 2023 r.

Według danych znajdujących się w systemie informatycznym NFZ do pilotażu KOS-BAR zostało zakwalifikowanych 2 874 świadczeniobiorców.

Zgodnie z danymi znajdującymi się w systemie informatycznym NFZ świadczeń opieki zdrowotnej w ramach KOS-BAR udzielało 17 realizatorów, Szpital Uniwersytecki nr 2 im. dr Jana Biziela w Bydgoszczy nie sprawozdał w systemie informatycznym danych dotyczących udzielonych świadczeń.

W poniższych tabelach nr 1 i 2 przedstawiono dane dotyczące:

- Liczby świadczeniobiorców zakwalifikowanych do pilotażu,
- Liczby świadczeniodawców którzy udzielali świadczeń,
- Wartości rozliczonych świadczeń,
- Wysokość ryczałtu KOS-BAR za koordynację.

Tabela 1

| kod zakresu świadczeń | nazwa zakresu świadczeń                                    | liczba pacjentów | liczba świadczeniodawców | wartość rozliczonych świadczeń (2022 r.) |
|-----------------------|------------------------------------------------------------|------------------|--------------------------|------------------------------------------|
|                       |                                                            | 2 874            | 17                       | 26 062 898                               |
| 18.4500.001.02        | ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ - PROGRAM PILOTAŻOWY KOS-BAR |                  |                          |                                          |

Tabela 2

| kod zakresu świadczeń | nazwa zakresu świadczeń        | 2022      |
|-----------------------|--------------------------------|-----------|
| 18.4500.001.03        | RYCZAŁT KOS-BAR ZA KOORDYNACJĘ | 1 246 398 |

Dane z systemu informatycznego zawarte w tabeli nr 1 i 2 dotyczą stanu na 24.03.2023 r.

## 3. Realizacja świadczeń w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna

Na realizację świadczeń w rodzaju ambulatoryjna opieka specjalistyczna w zakresach chorób metabolicznych, diabetologii dla dorosłych i dla dzieci w 2022 r. wydano:

| Nazwa zakresu świadczeń                                                   | 2022             |                  |                    |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|--------------------|
|                                                                           | Liczba pacjentów | Liczba produktów | Wartość świadczeń  |
| ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE CHOROÓB METABOLICZNYCH                             | 54 201           | 134 218          | 12 863 263         |
| ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII                                       | 958 796          | 2 169 587        | 180 797 373        |
| ŚWIADCZENIA W ZAKRESIE DIABETOLOGII DLA DZIECI                            | 26 923           | 87 052           | 12 301 106         |
| KOMPLEKSOWA AMBULATORIJNA OPIEKA SPECJALISTYCZNA NAD PACJENTEM Z CUKRZYCĄ | 17 496           | 83 243           | 11 842 380         |
| <b>Razem</b>                                                              | <b>1 057 416</b> | <b>2 474 100</b> | <b>217 804 122</b> |

#### 4. Portal Diety NFZ

Portal Diety NFZ to strona, na której promujemy zdrowe nawyki i wspieramy osoby z chorobami przewlekłymi w wyborze odpowiedniej diety. Na stronie diety.nfz.gov.pl znajdują się gotowe jadłospisy oparte na diecie DASH. Programy żywieniowe są przeznaczone dla osób zdrowych (dieta DASH Classic), ale również dla chorych, dla których właściwa dieta jest istotna w łagodzeniu objawów i leczeniu m.in. nadwagi, zapać, cukrzycy.

##### a. Rozwój portalu Diety NFZ

28.12.2022 r. opublikowaliśmy nową wersję portalu, co spowodowało wzrost zainteresowania:

- 187 692 nowych kont założonych od 28.12.2022r. do 19.03.2023 r.
- 7 716 453 odsłon strony od 28.12.2022r. do 19.03.2023 r.
- 688 762 wszystkich kont na portalu

Na portalu znajduje się:

- 10 planów żywieniowych opartych na diecie DASH, takich jak: Hashimoto, cukrzyca, senior czy classic
- możliwość indywidualnego doboru planu żywieniowego do preferencji użytkownika
- plan żywieniowy dla całej rodziny
- ponad 7500 przepisów opracowanych przez dietetyków
- 67 filmów z poradami żywieniowymi i przepisami
- ponad 20 artykułów z poradami na temat zdrowego odżywiania
- quizy o zdrowych nawykach
- e-booki z przepisami.

## **b. Na portalu Diety NFZ o otyłości**

Na portalu Diety NFZ opublikowaliśmy następujące materiały dotyczące profilaktyki i leczenia otyłości:

- <https://diety.nfz.gov.pl/plany-zywniowe/nadwaga-i-otylosc> 28-dniowy plan żywieniowy dedykowany osobom z otyłością
- [https://diety.nfz.gov.pl/images/plany\\_pdf/dieta-nadwaga-i-otylosc.pdf](https://diety.nfz.gov.pl/images/plany_pdf/dieta-nadwaga-i-otylosc.pdf) przykładowy 3-dniowy plan żywieniowy dla osób z otyłością, dostępny bez konieczności zakładania konta na portalu
- [https://diety.nfz.gov.pl/images/ebooki/e\\_book\\_cukrzyca\\_druk\\_compressed.pdf](https://diety.nfz.gov.pl/images/ebooki/e_book_cukrzyca_druk_compressed.pdf) e-book z przepisami bez cukru
- <https://diety.nfz.gov.pl/porady> artykuły edukacyjne na temat zdrowego odżywiania
- <https://diety.nfz.gov.pl/porady/produkty-i-przepisy/salatki-pelne-witamin> artykuł z przepisami na sałatki – zdrowe, lekkie danie, pomocne przy walce z otyłością
- <https://diety.nfz.gov.pl/porady/zdrowe-odzywianie/kaloria-kalorii-nierowna> artykuł edukacyjny o kaloryczności posiłków i ich wpływie na poczucie sytości
- <https://diety.nfz.gov.pl/porady/zdrowe-odzywianie/warzywa---jak-i-ile-ich-jesc> artykuł z praktycznymi poradami, jak wprowadzić do swojej diety więcej warzyw, a tym samym zacząć się zdrowiej i mniej kalorycznie odżywiać
- <https://diety.nfz.gov.pl/porady/diety/to-jest-fakt-zdrowie-zalezy-od-diety> artykuł przedstawiający wpływ odżywiania na zdrowie
- <https://diety.nfz.gov.pl/quizy> zakładka z quizami, gdzie użytkownik może sprawdzić swoją wiedzę na temat zdrowego odżywiania i pozyskać aktualne informacje
- <https://diety.nfz.gov.pl/filmy> zakładka z filmami z przepisami na zdrowe posiłki
- <https://www.youtube.com/watch?v=JCGTC1hBCsc> film edukacyjny o czytaniu etykiet i leczeniu kalorii, które są podstawą w zachowaniu odpowiedniej wagi.

Portal diety.nfz.gov.pl jest stale promowany przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Oprócz standardowych nieodpłatnych kanałów komunikacji, w 2022 promocję portalu uzupełniliśmy o kampanie edukacyjne w prasie ogólnopolskiej i telewizji. Zleciliśmy publikację artykułu „Odżywiaj się zdrowo z NFZ” w Dzienniku Gazecie Prawnej oraz w serwisie gazetaprawna.pl w ramach projektu „Zdrowie Polaków”. Odpłatne artykuły wykupiliśmy również w dziennikach: „Fakt” oraz „Super Express” w ramach kampanii „Poznaj Diety NFZ”. Kampania w prasie została rozszerzona o działania w porannych pasmach telewizji śniadaniowych na

antenach TVP („Pytanie na Śniadanie”) oraz TVN („Dzień dobry TVN”), gdzie zwracaliśmy uwagę na kształtowanie zdrowych nawyków żywieniowych. Zrealizowana kampania pod hasłem „Poznaj Diety NFZ” obejmowała również publikacje na temat portalu Diety NFZ w mediach społecznościowych oraz produkcję felietonów (w TVP) na temat zdrowego odżywiania osób z różnymi problemami zdrowotnymi, np. z nadciśnieniem tętniczym, cukrzycą, nadwagą i otyłością.

Koszt kampanii „Poznaj Diety NFZ”:

|                    |               |
|--------------------|---------------|
| prasa ogólnopolska | 55 507,44 zł  |
| telewizja          | 698 550,00 zł |

## 5. Podcasty edukacyjne „Lepiej wiedzieć profilaktycznie”

NFZ wspólnie z ekspertami przygotował serię 30 edukacyjnych podcastów pod hasłem „Lepiej wiedzieć profilaktycznie”, których celem jest podniesienie wiedzy społeczeństwa na temat m.in. roli aktywności fizycznej w wypracowywaniu właściwych postaw prozdrowotnych. Cykl podcastów składa się z 5 modułów, każdy po 6 oddzielnych filmów. Wśród przygotowanych materiałów dwa moduły poświęcone są otyłości i aktywności fizycznej. Moduł OTYŁOŚĆ - to podcasty z poradami lekarzy, dietetyka i fizjoterapeuty dotyczące niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych prowadzących do wielu chorób, w szczególności do nadwagi i otyłości. Natomiast podcasty z modułu AKTYWNOŚĆ wskazują na ważną rolę aktywności fizycznej w profilaktyce chorób cywilizacyjnych oraz w post-pandemicznej profilaktyce wtórnej.

Taka forma materiałów edukacyjnych cieszy się coraz większą popularnością, dzięki dostępności i możliwości odtwarzania w dowolnym momencie. NFZ korzystając z nowoczesnych form komunikacji chce docierać do wielu grup docelowych, a tym samym wpływać na poziom edukacji polskiego społeczeństwa dotyczący szeroko pojętego zdrowego trybu życia.

Podcasty są dostępne na kanale YouTube Akademia NFZ:

<https://youtube.com/playlist?list=PLZ2X-9LnwIVGZrczaBTNYI3ymPd6xdNn->

Koszt produkcji podcastów edukacyjnych „Lepiej wiedzieć profilaktycznie”:

|                     |               |
|---------------------|---------------|
| produkcja podcastów | 290 000,00 zł |
|---------------------|---------------|

## 6. Cykliczna akcja NFZ „ŚRODA Z PROFILAKTYKĄ”.

W 2022 r. kontynuowaliśmy, rozpoczętą w 2019 r. cykliczną akcję edukacyjną „Środa z Profilaktyką”. W każdą środę NFZ regularnie dostarcza treści edukacyjnych, które dotyczą zdrowia. W ramach akcji przypominamy o profilaktyce chorób i promocji zdrowia. Każda środa to inny, ważny temat w obszarze profilaktyki. Na każdą środę przygotowujemy film edukacyjny z wypowiedziami ekspertów wraz z materiałami informacyjno-edukacyjnymi, które można bezpłatnie pobrać ze strony NFZ <https://www.nfz.gov.pl/aktualnosci/aktualnosci-oddzialow/>. Treści edukacyjne związane ze „Środą z Profilaktyką” publikujemy m.in. w mediach społecznościowych NFZ w tym na: [kanale YouTube Akademia NFZ](#), [Facebooku Akademia NFZ](#), [Twitterze NFZ](#). Przekazujemy je również mediom ogólnopolskim i regionalnym oraz organizacjom zrzeszającym pacjentów. W 2022 r. przygotowaliśmy i opublikowaliśmy materiały edukacyjne m.in. dotyczące:

- profilaktyki powikłań cukrzycy: hiperinsulinemia, insulinooporność
- profilaktyki otyłości u dzieci
- cukrzycy typu 2. Zapobieganie wczesnym i późnym powikłaniom
- profilaktyki od najmłodszych lat. Otyłość.
- cukrzycy i otyłości vs letnie pokusy
- jak rozmawiać z dzieckiem o cukrzycy
- profilaktyki od najmłodszych lat – kształtowanie nawyków żywieniowych
- profilaktyki od najmłodszych lat – cukrzyca
- aktywności fizycznej w walce z cukrzycą i otyłością.

Filmy edukacyjne dotyczące profilaktyki nadwagi, otyłości dostępne są w specjalnej playliście kanału [You Tube Akademia NFZ – NADWAGA I OTYŁOŚĆ](#). Filmy dotyczące cukrzycy dostępne są na playliście kanału [You Tube Akademia NFZ – CUKRZYCA](#).

Koszt realizacji filmów dotyczących cukrzycy i otyłości w ramach akcji „Środa z Profilaktyką”

|                    |              |
|--------------------|--------------|
| produkcja 9 filmów | 22 140,00 zł |
|--------------------|--------------|

W ramach tego działania co tydzień publikujemy materiały edukacyjne i informacyjne dotyczące profilaktyki chorób, również tych będących konsekwencją nadwagi i otyłości. Materiały informacyjne oraz filmy – wywiady z ekspertami w dziedzinie profilaktyki chorób i promocji zdrowia – co środę zamieszczane są m.in. na stronie głównej NFZ oraz na stronach oddziałów wojewódzkich NFZ.

W 2022 r. szczególną uwagę poświęciliśmy tematom związanym z profilaktyką cukrzycy i otyłości oraz promocją zdrowych nawyków żywieniowych. Poruszane przez nas tematy w ramach Śród to między innymi: „Profilaktyka od najmłodszych lat. Otyłość”, „Profilaktyka od najmłodszych lat. Cukrzyca”, „Profilaktyka od najmłodszych lat. Kształtowanie nawyków żywieniowych” oraz „Cukrzyca i otyłość vs. letnie pokusy”.

## **7. Akademia NFZ**

Akademia NFZ to strona o profilaktyce, która łatwy sposób ma przypominać o regularnych badaniach profilaktycznych i zdrowych nawykach. Na Akademii NFZ przypominamy o profilaktyce w różnej formie, poprzez publikację:

- artykułów w zakładce PROFILAKTYKA
- podcastów i filmów w zakładce MULTIMEDIA
- quizów.

Link do portalu: <https://akademia.nfz.gov.pl/>.

### **a. Kalendarz badań profilaktycznych**

Na stronie Akademii NFZ uruchomiliśmy **kalendarz badań profilaktycznych** – bazę wiedzy o profilaktyce zdrowotnej dla osób w każdym wieku. Wystarczy wybrać płeć, wpisać swój wiek, a kalendarz wygeneruje spis rekomendowanych badań oraz zaleceń. Listę zalecanych badań otrzymają także kobiety w ciąży.

### **b. Profilaktyka**

Zakładka profilaktyka to miejsce, w którym publikujemy najważniejsze informacje dotyczące zdrowych nawyków i programów profilaktycznych. Zakładkę podzieliliśmy na kategorie tematyczne. W ten sposób każdy, kto chce przeczytać więcej na temat konkretnej dolegliwości, może wybrać odpowiedni temat z zaproponowanych kategorii lub wyszukać dane słowo w wyszukiwarce.

Jedną z kategorii to właśnie „otyłość”. Przedstawiamy w niej materiały edukacyjne dotyczące m.in. profilaktyki otyłości, otyłości u dzieci i otyłości hormonalnej. Link do zakładki:

<https://akademia.nfz.gov.pl/kategoria-profilaktyki/otylosc/>.

### **c. Multimedia**

Multimedia to podstrona, na której użytkownicy mogą:

- poczytać e-booki
- pobrać przydatne aplikacje

- obejrzeć filmy
- posłuchać podcastów
- rozwiązać quizy.

Zakładkę również podzieliliśmy na kategorie, aby ułatwić użytkownikom zarówno wyszukiwanie konkretnego tematu, jak i form publikacji.

Wśród podcastów znajduje się seria odcinków dotyczących otyłości. Link do serii:

<https://akademia.nfz.gov.pl/kategoria-multimediow/podcasty/otylosc/>.

Dodatkowo o tym, jak ważne jest budowanie zdrowych nawyków uświadamiamy poprzez quizy: <https://akademia.nfz.gov.pl/kategoria-multimediow/quizy/>.

## **8. Pacjent.gov.pl**

Na portalu Pacjent.gov.pl opublikowaliśmy artykuły dotyczące profilaktyki i leczenia otyłości. Wskazaliśmy w nich także programy profilaktyczne, które zwracają uwagę na schorzenia, w których otyłość jest jednym z czynników ryzyka.

- <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/co-jesc-i-jak-jesc-wskazowki-na-nowy-rok>
- <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/otylosc-hormonalna-problem-nie-tylko-z-waga>
- <https://pacjent.gov.pl/zapobiegaj/bezplatne-pomiary-w-kioskach-profilaktycznych>
- <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/zapobiegaj-chorobom-stop>
- <https://pacjent.gov.pl/aktualnosc/3-najczestsze-nowotwory-kobiet>

## **9. Działania stacjonarne w zakresie profilaktyki otyłości**

NFZ promuje zdrowy styl życia kładąc nacisk na zdrowe odżywianie i aktywność fizyczną, które leżą u podstaw profilaktyki nadwagi i otyłości. Na licznych eventach na terenie całego kraju obecni są pracownicy NFZ ze stoiskami edukacyjnymi, gdzie zainteresowani uczestnicy otrzymują pakiety informacji oraz porady w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych dla całej rodziny.

## **10. Stanowiska ds. profilaktyki w oddziałach wojewódzkich NFZ**

W 2021 roku uruchomiliśmy w oddziałach wojewódzkich Funduszu, stanowiska ds. profilaktyki i promocji zdrowia, których integralną częścią są kioski profilaktyczne.

W kiosku profilaktycznym klienci mogą wykonać bezpłatne pomiary:

- wzrost
- masa ciała
- analiza składu ciała
- ciśnienie tętnicze krwi
- określenie wskaźnika BMI (indeks masy ciała).

Wyniki pomiarów są drukowane bezpośrednio w kiosku profilaktycznym i omawiane z doradcą ds. profilaktyki i promocji zdrowia.

Doradca ds. profilaktyki:

- wskazuje klientowi normy uzyskanych pomiarów w kiosku profilaktycznym
- informuje o programach profilaktycznych NFZ i MZ
- przekazuje klientowi przykładowy plan żywieniowy dostosowany do jego indywidualnych potrzeb, który jest oparty na diecie DASH (portal Diety NFZ)
- omawia korzyści płynące z posiadania IKP
- może potwierdzić profil zaufany.

W roku 2022 wprowadziliśmy również „karnety zdrowia”, żeby zachęcić klientów do regularnego wykonywania pomiarów w kiosku profilaktycznym w celu kontrolowania masy ciała i ciśnienia tętniczego krwi. Z usług oferowanych na stanowisku ds. profilaktyki i promocji zdrowia skorzystało blisko 30 000 klientów.

## **11. Stacjonarne wydarzenia profilaktyczne**

Pracownicy oddziałów wojewódzkich biorą aktywny udział w wydarzeniach profilaktycznych. Dzięki temu mają możliwość zachęcania klientów do udziału w przesiewowych programach profilaktycznych oraz szerzenia wiedzy o zdrowym odżywianiu. W 2022 r.:

- wzięliśmy udział w ponad 900 eventach profilaktycznych
- odwiedziliśmy ponad 300 miejscowości
- zrealizowaliśmy 170 tys. usług (wydanie kart EKUZ, informacje o IKP, promocja portalu Diety NFZ, informacje o programie „8 tygodni dla zdrowia”, potwierdzenie profilu zaufanego, informacje o programach profilaktycznych i listach świadczeniodawców je realizujących)
- udzieliliśmy ponad 80 tys. informacji o programach profilaktycznych NFZ i MZ.

**Podstawa prawna:**

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. 2022 poz. 1608),
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 sierpnia 2021 r. w sprawie programu pilotażowego w zakresie kompleksowej opieki specjalistycznej nad świadczeniobiorcami leczonymi z powodu otyłości olbrzymiej KOS-BAR (Dz.U. 2022 poz. 1517).

Z poważaniem

Filip Nowak

Prezes NFZ

/Dokument podpisany elektronicznie/

**Kontakt**

Kinga Kuklewska, tel. 22 574 99 66, e-mail: [Kinga.Kuklewska@nfz.gov.pl](mailto:Kinga.Kuklewska@nfz.gov.pl)